

**UCHWAŁA NR VIII/69/2019
RADY GMINY UJSOŁY**

z dnia 29 maja 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Ujsoły na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994, z późn. zm.) w związku oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.) Rada Gminy Ujsoły uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Ujsoły na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ujsoły.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zdzisław Krawiec

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019-2021**

-UJSOŁY-

2019

Spis treści:

	Wstęp	3
I.	Założenia programu	4
II.	Uwarunkowania prawne	5
III.	Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Ujszy	5
IV.	Adresaci programu	11
V.	Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny	12
VI.	Cele główne i szczegółowe	13
VII.	Źródła finansowania programu	15
VIII.	Efekty realizacji programu	15
IX.	Monitoring i ewaluacja	15

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka.

W sytuacji, gdy przez trudności w środowisku rodzinnym, problemy wychowawcze rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, problemy uzależnień, przewlekłe choroby, niepełnosprawność. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Nadużywanie alkoholu, narkomania, przemoc, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Najczęściej stają się one przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

I. Założenia programu

Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ujsoły na lata 2019 – 2021 jest wypracowanie spójnego systemu wsparcia dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadania programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, nawet wtedy, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną. Istotnym elementem Programu jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacja działań na rzecz rodzin z problemami.

Mając na uwadze dobro dziecka na bieżąco należy dokonywać analizy i oceny sytuacji dzieci i ich rodzin. Jak wynika z obserwacji i analizy działalności pomocy społecznej, w środowisku i w szkołach mamy do czynienia z pewną skalą przemocy i różnymi formami niedostosowania społecznego. Istnieje grupa rodzin, która jest dysfunkcyjna z różnych powodów: alkoholizm, przemoc, ogólna niezaradność życiowa i postawy aspołeczne, samotne rodzicielstwo, brak czasu lub bierne i wycofane stanowisko w kwestii dostarczania dziecku właściwego systemu wartości, brak kompetencji wychowawczych i realnego wpływu na zagospodarowanie czasu wolnego swoich dzieci. Dzieci z takich rodzin są podatne na niekorzystne wpływy otoczenia, łatwo i chętnie przyjmują negatywne wzorce zachowań, powielają też często zły wzór czy schemat wyniesiony z domu rodzinnego - stąd warto wzmocnić system pomocy takim rodzinom z dziećmi poprzez podejmowanie różnorodnych, adekwatnych działań służących eliminowaniu złych postaw i kształtowaniu osobowości właściwie funkcjonujących w społeczeństwie.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd u podstaw założeń Programu leży także wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. Uwarunkowania prawne

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r. poz. 998 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390)
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym (Dz.U.2019 r. poz. 506 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r., poz. 487)
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujsoły na lata 2014-2020.
7. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Ujsoły na lata 2017-2020.

III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Ujsoły

Gmina Ujsoły liczy 4454 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.), wśród których kobiety stanowią 2215 osób , natomiast mężczyźni 2239 osób. W wieku nieprodukcyjnym jest 1218 osób (dzieci i młodzieży do 18 roku życia oraz osób w wieku emerytalnym), natomiast w wieku produkcyjnym 3236, w tym 1706 mężczyzn i 1530 kobiet.

27 % ogółu mieszkańców to osoby w wieku nieprodukcyjnym , 73 % ogółu stanowią osoby w wieku produkcyjnym - wyzwaniem jest więc prowadzenie polityki zatrudnienia zmierzającej do utrzymania stanu zatrudnienia i zagospodarowania istniejących miejsc pracy.

Gmina jest niezamożna, rozwinięty w latach 90-tych przemysł drzewny i leśny w dalszym ciągu stanowi główne lokalne źródło zatrudnienia . Jednym z problemów dominujących w gminie jest bezrobocie. Na dzień 31 grudnia 2018 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żywcu zarejestrowanych było 158 osób bezrobotnych z gminy Ujsoły. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w powiecie żywieckim na koniec 2018 r. wynosił 3,8 %, natomiast w gminie Ujsoły 5,7%. Z obserwacji pracowników socjalnych, którzy posiadają bezpośredni kontakt z mieszkańcami gminy wynika, że w rzeczywistości wskaźnik bezrobocia jest wyższy, gdyż wielu mieszkańców pozostaje bez stałej pracy, ale nie są oni zarejestrowani w urzędzie pracy.

Poniższa tabela przedstawia rzeczywistą liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej oraz najczęstsze powody udzielania pomocy osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2014-2018.

RZECZYWISTA LISTA RODZIN I OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin/ Liczba osób w rodzinach	202/624	188/564	162/458	149/410	133/375
GŁÓWNE POWODY PRZYZNAWANIA POMOCY					
BEZROBOCIE	72/182	72/171	68/152	64/128	55/118
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	38/81	34/66	27/48	26/40	26/42
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	35/89	31/78	31/75	29/66	28/62
BEZRADNOŚĆ W SPR. OP. WYCHOWAWCZYCH	61/253	59/243	47/201	45/190	38/167
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	9/55	8/50	6/38	7/38	7/43
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	18/111	21/118	16/87	11/63	9/51
OPUSZCZENIE ZAKŁADU KARNEGO	4/9	4/4	4/4	4/4	2/2
UBÓSTWO	16/20	14/16	15/19	12/13	14/27

Źródło: dane własne GOPS

Jak wynika z powyższej tabeli najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ubóstwo. W jednej rodzinie może występować kilka przesłanek uprawniających do korzystania z pomocy społecznej.

Tendencja korzystania z pomocy społecznej jest malejąca. Przyczyną takiej statystyki może być zmniejszająca się ogólna liczba mieszkańców gminy Ujszoły, a także wprowadzenie ustawy z 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500 plus). Pomimo, że wysokość świadczenia 500 plus nie jest wliczana przy ustalaniu dochodu w przypadku ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej, rodziny same rezygnują ze wsparcia w postaci zasiłków.

W gminie Ujszoły od wielu lat realizowany jest Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” . Liczba osób korzystających z Programu maleje: w 2015 r. skorzystały z niego 182 osoby, w tym 172 dzieci, koszt wyniósł: 68.438 zł; w 2016 skorzystało 189 osób, w tym 156 dzieci, koszt wyniósł 55.845 zł; w 2017 skorzystały 153 osoby, w tym 131 dzieci na kwotę 51.628; w 2018 roku Programem objęto 152 osoby, w tym 116 dzieci na łączną kwotę 47.445 zł.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat maleją także wydatki na realizację świadczeń rodzinnych, w stosunku do roku 2017 zmniejszyły się wydatki w 2018 r. przeznaczone na świadczenie 500 plus.

Analizę świadczeń rodzinnych i wychowawczych 500 plus obejmują poniższe tabele

Analiza zadań zrealizowanych w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych i wychowawczych

Zadanie/forma pomocy	Wysokość środków finansowych			Dane liczbowe								
	2016	2017	2018	Liczba świadczeniobiorców			Liczba osób w rodzinach			W tym dzieci		
				2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zasiłki rodzinne	567.798	578.425	510.643	263	263	239	972	969	896	490	490	458
Dodatki do zasiłków rodzinnych	279.081	281.217	225.243	230	219	195	894	849	776	460	440	406
W tym z tytułu: - urodzenia dziecka	15.000	23.000	10.000	15	23	10	50	93	44	23	44	22
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	61.200	57.956	33.837	21	16	14	83	64	56	41	32	28
- samotnego wychowywania dziecka	39.865	42.241	47.067	16	16	16	43	47	48	27	30	31
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	20.360	19.108	14.350	19	19	12	71	57	44	35	27	22
- rozpoczęcia roku szkolnego	33.000	30.000	25.188	196	180	162	799	753	687	419	394	364
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	51.036	55.168	52.321	96	85	83	400	344	333	218	184	180
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej	58.620	53.744	42.480	47	43	37	245	220	191	155	139	121

Świadczenie wychowawcze	Wysokość środków finansowych			Dane liczbowe								
				Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach			W tym dzieci		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Na 1 dziecko, w tym: na pierwsze dziecko	782.051 429.051	1.136.418 574.167	1.053.921 477.704	108	248	226	317	875	819	128	420	401
Na 2 dzieci, w tym: na pierwsze dziecko	1.024.568 484.779	1.379.188 625.778	1.300.492 581.242	127	168	144	528	700	592	281	378	323
Na 3 dzieci, w tym: na pierwsze dziecko	407.290 130.290	497.349 130.290	416.843 132.843	33	38	36	173	200	172	108	126	107
Na 4 dzieci, w tym: na pierwsze dziecko	69.917 17.417	85.607 15.607	75.588 18.588	6	6	5	42	42	32	30	30	22
Na 5 dzieci, w tym: na pierwsze dziecko	45.000 9.000	16.969 2.969	0.00 0.00	2	2	0	16	16	0	12	12	0
ŚWIADCZENIA	2.328.826	3.115.531	2.846.844	276	462	411	1076	1833	1615	559	936	853
KOSZT OBSŁUGI	45.047	46.735	42.702									
ŁĄCZNIE	2.373.873	3.162.266	2.889.546									

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1 roku życia w kwocie 1000 zł miesięcznie oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych.

ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE – REALIZACJA					
2016		2017		2018	
Kwota świadczeń	Liczba wydanych decyzji/osób	Kwota świadczeń	Liczba wydanych decyzji/osób	Kwota świadczeń	Liczba wydanych decyzji/osób
90.784	13	98.046	8	83.947	7

Kwoty wypłat świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego na podstawie przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów” wyniosły w 2016 r. – 99.795 zł; w 2017 r. – 109.260 zł; w 2018 r. – 79.340 zł. Wydatki na fundusz alimentacyjny w roku 2018 są znacznie niższe niż w poprzednim 2017 roku, ocena tendencji jako malejącej będzie możliwa w kolejnych latach realizacji tych świadczeń.

Kolejny program kierowany do rodzin to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy.

LICZBA WYDANYCH KART DUŻEJ RODZINY W GMINIE UJSOŁY		
ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018
13	38	22

Szkoły na terenie gminy cyklicznie realizują ze swoimi uczniami działania ujęte w szkolnych programach wychowawczych oraz profilaktycznych. Organizowane są różnorodne spotkania obejmujące grupę dzieci, nauczycieli oraz rodziców gdzie akcentowane są kwestie przemocy, radzenia sobie z agresją, wspólnego spędzania czasu wolnego czy budowania właściwych postaw i relacji w rodzinach grupach, właściwego zachowania i promowania wartości.

Wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy udzielają: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Od członków interdyscyplinarnych zespołów, potrzebujący i szukający wsparcia, otrzymują obszerne informacje na temat możliwości poszukiwania pomocy oferowanej przez instytucje działające na terenie powiatu, województwa czy całego kraju. Przekazywane są informacje na temat możliwości prowadzenia postępowania karnego czy innych dyscyplinujących do osiągnięcia pożądanego zachowania przez osoby zakłócające spokój, porządek publiczny, oddziałujących na rozkład pożycia rodzinnego czy demoralizację dzieci.

Komisja znaczną część posiadanych środków przeznacza na działania profilaktyczne i edukacyjne głównie wśród dzieci i młodzieży – w tym m.in. dofinansowanie wyjazdu dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym, spektakle edukacyjno-wychowawcze, warsztaty, występy, spotkania, aktywność fizyczną itp. prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Obecnie gmina ponosi odpłatność w 4 przypadkach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Troje dzieci umieszczonych jest w rodzinach zastępczych spokrewnionych, jedno dziecko przebywa w zawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu. Odpłatność gminy w 2017 r. wyniosła łącznie 13.045 zł, w 2018 r. – 18.189 zł. Obecnie nie jest prowadzone żadne postępowanie sądowe które mogłoby skutkować umieszczeniem dziecka/dzieci w pałcówce opiekuńczo – wychowawczej.

Aktualnie gmina nie zatrudnia asystenta rodziny. Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” był realizowany w 2014 r. i wówczas gmina otrzymała dofinansowanie na jego realizację. W kolejnych latach gmina nie otrzymała środków na to zadanie, co w połączeniu z niską gotowością rodzin na korzystanie z asystentury oraz brakiem osób wykwalifikowanych do tego zawodu spowodowało obecny stan. Na terenie gminy nie ma obecnie rodzin, co do których sąd rodzinny orzekłby konieczność współpracy z asystentem rodziny. Pracę z rodzinami, w których wychowują się dzieci prowadzą pracownicy socjalni, w tym jeden specjalista pracy socjalnej po odbyciu cyklu szkoleń z zakresu reintegracji społecznej.

Na przestrzeni ostatnich lat państwo, jak również samorządy kierują coraz szersze wsparcie finansowe i usługowe dla rodzin z dziećmi. Sytuacja finansowa, a co za tym idzie zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny, powinno być stabilne, niewymagające dodatkowych interwencji, lub w ograniczonym zakresie. Problemem jest niewłaściwe gospodarowanie budżetem domowym, roszczeniowość, zaburzenia relacji, problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w rodzinie (funkcjonowanie wirtualne) bądź grupie rówieśniczej. Każde dodatkowe wsparcie powinno więc dotyczyć nie tyle sfery materialnej co raczej wspierać w sferze emocjonalnej i dotyczyć samorealizacji, świadomego budowania relacji, profilaktyki.

IV. Adresaci Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do :

1. Rodzin, w tym niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo.
2. Rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych bezrobociem.
3. Rodzin dotkniętych przemocą.
4. Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.
5. Rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

V. Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> · Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych · Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie · Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych · Baza instytucji wspierających rodzinę (policja, sąd, PCPR, GOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) · Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty · Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny · Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży · Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych · Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej • Brak w środowisku „animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież • Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. • Rozwój wolontariatu • Edukacja rodziców • Wdrażanie do współpracy z rodziną dysfunkcyjną rodzin wspierających • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów. • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami , daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu
---	---

VI. Cele główne i szczegółowe

1. Cel główny programu

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin, wzmacnianie rodziny i tworzenie warunków do jej prawidłowego rozwoju.

2. Cele szczegółowe:

a) Wspieranie rodziny w opiece i wychowaniu

- Wspieranie opieki nad dziećmi do lat 3
- Wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym
- Wspieranie rodzin niepełnych , przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

b) Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu

- Promowanie wartości rodziny - promowanie i wspieranie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych
- Wspieranie wychowawczej i wspierającej roli instytucji współpracujących z rodziną (szkoła , kluby sportowe, biblioteki, koła zainteresowań, organizacje pozarządowe, poradnie, instytucje kościelne itp.)
- Promowanie i wspieranie organizacji różnorodnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - wypoczynek letni i zimowy w tym także z uwzględnieniem programów profilaktycznych

- Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci
- Praca z rodziną prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, zawodowego, itp.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców psychoedukacji, mediacji
- Działalność edukacyjno – informacyjna na rzecz podniesienia świadomości w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodzin w społeczeństwie lokalnym
- Wsparcie finansowe, rzeczowe i usługowe (stypendia socjalne, dożywianie, usługi opiekuńcze)

c) Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie lub umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej

- Wspieranie działalności placówek pomagających rodzinie w sytuacjach kryzysowych
- Wspieranie działań wychowawczych na rzecz rodzin , w tym niepełnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dla dzieci i rodziców
- Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego, w tym specjalistycznego
- Realizacja programów terapeutycznych i interwencyjnych
- Inicjowanie działań na rzecz skutecznej aktywizacji społecznej i zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

d) Realizacja programów chroniących dzieci, młodzież i rodzinę

- Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, wykluczeniem społecznym – motywowanie do podejmowania działań nakierowanych na zmianę
- Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- Zwiększanie dostępności do informacji o instytucjach i formach pomocy (cyberprzestępstwa, przemoc, uzależnienia itp.)
- Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego
- Tworzenie i realizacja programów z zakresu profilaktyki przemocy, uzależnień itp.
- Promowanie i wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej, kampanie informacyjne

e) Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem

- Monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi na terenie gminy
- Umacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie pracy z rodziną i dzieckiem
- Tworzenie możliwości i sprzyjanie podnoszeniu wiedzy i doskonalenia umiejętności osób bezpośrednio pracujących z rodziną
- Podejmowanie i koordynowanie działań na rzecz utrzymania bądź powrotu dziecka do rodziny naturalnej

VII. Źródła finansowania programu:

1. Środki własne gminy (w dyspozycji GKRPA, ZI, GOPS , szkoły)
2. Dotacje z budżetu państwa.
3. Programy rządowe z zakresu wspierania rodziny.
4. Środki pozabudżetowe

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. Efekty realizacji programu

Realizacja niniejszego programu pozwoli na:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej.
2. Przeciwdziałanie jej marginalizacji i degradacji społecznej.
3. Dążenie do integracji rodziny.
4. Szczegółową analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.
5. Poprawę bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
6. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
7. Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin.
8. Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty zaangażowane w realizację programu

IX. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Program wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Realizowany będzie przy współpracy z gminą, jednostkami samorządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się rodziną. Informacje do monitoringu realizacji programu będą pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację programu

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.